

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus XX. De Feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

tractatus praevis videatur esse necessarius, antequam ad Superiorem accedant. Porro Superiori, si resignationem acceptet & in permutationem consentiat, non licet beneficia ex causa permutationis resignata conferre aliis, sed tenetur conferre permutantibus; cum non resignent absolute, sed conditionate, si nimirum sibi (permutantibus) conferantur beneficia permutata. Unde si forte permutatio non sortiretur effectum, liberum esset ipsis redire ad beneficia praehabita. 4. *cum consensu Collatorum, Patronorum &c.* cum aliis permutatione cederet in eorum praedictum: quare vel irrita erit, ut nos docuimus ad Tit. VII. de Institutionibus. n. 7. vel saltem irritanda, si aliter statuta. 5. *Subsit Simoniaca pactio*, v. g. per modo compensationem fructuum. At hinc quaeritur, an, si permutentur beneficia inaequalia, quorum unum est pinguius, vel dignius altero, liceat majores redditus vel majorem dignitatem compensare summam pecuniaria, ut quibus? 3. cum communi contra Abb. & alios apud Barb. in c. 6. h. t. n. 1. nisi interveniat auctoritas Papae, id fieri non posse absque Simonia Juris etiam Divini. Ratio, quia Beneficiarii non sunt domini fidorum Beneficiorum, ex quibus percipiunt redditus, neque reddituum futurorum, & antequam eos percipiant, sed tantum ipsius beneficii, seu tituli & juris percipiendi redditus, quod jus est spirituale, si animum, nempe officio spirituali: ergo pacificantes de pecunia, per quam compensari volunt majores redditus aut ampliorem dignitatem alterius beneficii, censentur vendere pro pecunia ipsum titulum spirituale vel jus spirituale annexum, cum alterius rei dominium non habeant: atqui dare rem spirituali annexam pro temporali, vel jus spirituale annexum vendere, est Simonia Juris Divini, si vendatur stante adhuc annexione. per *can. si quis obierit 7. caus. 1. q. 3.* ibi: *quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum venditum derelinquit*: ergo.

Oppones 1. In d. c. 6. approbatur permutatio duarum Ecclesiarum, in qua excessus reddituum, quos una Ecclesia praebat majores, alterius pecunia fuit compensatus (sive id contigerit per unum contractum aequivalenter duplicem, sive per duos, quorum uno ipsae Ecclesiae, altero possessiones fuerunt permutatae) ergo idem censetur permissum in beneficiis, praesertim cum juxta DD. sic permutari possint etiam Ecclesiae, quibus aliqua beneficia sunt incorporata, ita ut horum ampliores etiam redditus pecunia compensari valeant. 2. In compensatione ampliorum reddituum per pecuniam non attenditur ad titulum vel jus spirituale, sed praecise ad fructus ampliores, qui sunt aliquid merè temporale: ergo per temporale seu pecuniam compensatur aliud temporale, quod utique non est Simoniacum. 3. si esset Simonia Juris Divini & Naturalis dicta compensatio, neque interventu Papae fieri posset: sed cum hujus auctoritate eandem fieri posse ipsimet fatemur. 4. In potestate Episcoporum est beneficiis ex justa causa impone-

re pensionem: sed compensatio ampliorum fructuum pecuniaria in nostro casu est instar pensionis, iuxta autem causa est major fecunditas dimissi beneficii: ergo. 3. ad 1. *N. Conf. & parit.* quia Ecclesiae, quarum permutatio in d. c. 6. fuit approbata, fuerunt in dominio permutantium, & sic ipsos fundos ac possessiones ampliores, qui sunt aliquid temporale, ac fuerunt in dominio permutantis, recte compensavit altera Ecclesia per pecuniam, non vero compensavit aliquod jus spirituale: quare licet hujusmodi Ecclesiae haberent etiam beneficia incorporata inaequalium reddituum, non tam majores redditus unius, quam fundi & agri ipsi, ex quibus proveniunt redditus, & qui sunt in dominio permutantis, compensarentur pecunia: econtra cum Beneficiarii non sint domini fundorum, nec fructuum, quos perciperent in futurum (horum enim dominium primum acquirunt purificata conditione praestitorum officiorum spiritualium) titulum duntaxat & jus spirituale, quod habent actu, censerentur compensare pecunia. Ad 2. Beneficiarii per suam intentionem, qua vellent solos fructus temporales beneficii futuros compensare pecunia, nequeunt illos, vel potius jus ad illos, separare à titulo spirituali & obligatione praestandi officia spiritualia; cum hæc fructuum aut juris ad illos annexio ad titulum & obligationem praestandi officia spiritualia sit facta à Papa & Jure Communi. Certè si ita liceret praecindere, omnia beneficia facile vendi possent absque Simonia, ac dici, non vendi vel emi ipsum titulum beneficii, sed solos redditus temporales, à titulo abstractos: quod nemo probaverit. Ad 3. *N. Ma.* quia in potestate Pontificis est separare fructus, & excessum fructuum, aut jus percipiendi ampliores fructus à titulo beneficii pinguioris, sicut annexuit, & applicare alteri: quo facto mutatur & subtrahitur materia Simoniae, ita ut pecunia detur tantum pro re temporali; & sic Papa nihil agit contra Jus Naturale aut Divinum. Ad 4. *N. Min. & suppositum*, quod in potestate Episcoporum sit separare jus percipiendi redditus propter officium spirituale ab officio & titulo spirituali, altiori potestate annexum: quæ separatio prius fieri debet, antequam fructus beneficiales per pecuniam compensentur.

TITULUS XX.

De Feudis.

SUMMARIUM.

1. Jus Feudale est consuetudinarium.
2. Sumitur Feudum tripliciter.
3. Quid sit, si sinatur formaliter pro contractu.
4. 5. Qualis sit contractus.
6. 7. Recensentur species feudi Proprii.
8. Et feudi Impropii.
9. Quæ res in feudum,
10. 11. A quo, & cui concedi possint.
12. In feudo Gentilitio succedunt, qui aliis ab intestato.
13. 14. Sed descendentes prius, & tantum legitime nati:

XXX 3

15. Fili

25. Filii in capita:

16. Tum collaterales agnati proximiores:

17. Feminis regulariter exclusis semper.

18. Quae semel exclusae, non semper censentur exclusae, si feudum sit semineum.

19. 20. An Clerici & Religiosi sint capaces succedendi in feudo.

21. 22. Quale jus habeat, & quales obligationes contrahat dominus directus:

23. 24. Et vicissim vassallus ex contractu feudali.

25. Feudum acquiritur triplici modo:

26. Et triplici amittitur ex fonte:

27. 28. Maxime propter feloniam, seu delictum tum commissi tum omissionis.

29. Quandoque aperitur feudum domino delicto vassalli.

30. An feudum domino apertum, vel commissum, revertatur ad dominum stabiliter, vel postliminio redeat ad agnatos: vel etiam filios & descendentes.

31. An in casu tam aperturae, quam feloniae, amittatur feudum absque omni sententia.

32. An jus revocandi feudum competat heredibus domini, & contra heredes vassalli.

33. Quis sit iudex in feudo, remissive.

1. Sciendum 1. cum inter alias rerum Ecclesiasticarum alienationes numeretur etiam *Inf feudatio*, admodum affinis *Emphyteuticatio* ni, in nostro Jure etiam de Feudo, sed breviter, duobus tantum capitulis, tractari. Amplius eandem materiam declarant libri *Feudorum* in Corpore Juris Civilis, qui etiam dicuntur *Consuetudines Feudorum*, eo quod Jus Feudale (non modò Particulare particularium Provincia- rum & regionum, sed etiam Commune) ferè per consuetudines introductum sit, ac moribus & usu, primò quidem Longobardorum (qui origine Germani optimam Italiae partem circa Mediolanum occuparunt) tum Germanorum, præcipuè Bojorum, Suevorum, & Francorum. Unde, quia non ab Imperatore aliquo, vel alio Legislatore (si constitutiones Lotharii, Conradi II. & III. Henrici II. & Friderici I. Imperatorum excipias, Juri Feudali insertas) provenit, sed ex consuetudinibus, *Jus Consuetudinarium* appellari solet. Nec obstat, quòd à Gerardo Nigro & Oberto de Orto postea conscriptæ sint illæ consuetudines, quia isti viri, utpote Consules Mediolanenses tantum, caruerunt potestate condendi *Jus Scriptum*, & præcisè pro- meliori memoria eas litteris complexi sunt. Unde nec ab ipsis auctoritatem habent ullam, neque à Cuiacio, qui compilavit *librum V. feudalium*, uti vocatur, referens varias Imperatorum feudales constitutiones. *Liber III. & IV. Feudorum* deest: *Liber I.* complectitur 28. & *Lib. II.* 52. Titulos, in Capita divisos.

2. Sc. 2. *Feudum*, à fede, vel feida, vocibus vel Italicis vel Gallicis vel Germanicis, fidem vel fidelitatem significantibus, sic dictum, triplici- ter accipi posse, sicut de *Emphyteusi* docui- mus. 1. *objective* pro ipsa re in feudum con- cessa, vulgò *Lehen/Lehen-Gut/Lehen-Stueck* in qua acceptione opponitur *allodio*, seu bonis *allodialibus*, quæ in vernacula appellamus *frey*

aigne Güter/ Erb-und eigenthümliche Gü- ter. 2. *Effective* pro jure, quod ex concessio- ne feudi tam domino quam vassallo circa rem feudalem nascitur vel conservatur, *Lehen- Gerechtigkeit*. 3. *Formaliter* pro conventio- ne & contractu ipso, quo res alicui conceditur in feudum, *Lehen-Geding*. Ille, qui conce- dit feudum, vocatur *Dominus* vel simpliciter, vel cum addito *Dominus directus*, *Lehen-Herr*, qui accipit, *Vassallus*, vel *Feudatarius*, vel *Beneficiarius*, vel etiam *Beneficiatus*, *Lehen-Mann*, *Lehen-Trager*: res verò concessa *Feudum*, *Lehen* à Germanico *leihen*, quod significat aliquid concedere utendum fruendum. Ex- minare nunc oportet 1. quid & quomodo in feudum possit. 2. quæ res. 3. à quo. 4. cui conce- di in feudum possit. 5. quanam succedant in fe- do. 6. quanam sint obligationes & jura Vassalli. 7. quanam obligationes & jura Domini quibus modis acquiratur. 9. & quibus amittatur feudum.

Dico 1. *Feudum* formaliter sumptum, prout complectitur sola essentialia, sic definitur est contractus, quo alicui conceditur res im- mobilis, vel immobili æquivalens, cum trans- latione domini utilis sub onere fidelitatis. Mi- mitur ex 2. *feud. tit. 1. & 3. §. 3. & tit. 2. §. 1.* Prout verò non essentialia tantum, sed etiam *essentialia* involvit, ab aliis sic describitur: *Feudum* est benevola ac perpetua concessio rei im- mobilis aut immobili æquivalentis, qua illius do- minium utile, retentò dominiò directò & sepa- ratè, transferitur in alterum sub onere fide- litatis juratæ, & certi obsequii personalis do- mino directò exhibendi. Quippe ad essentialia substantiam feudi secundum DD. pertinet solum, ut dominium utile (seu usufructus casualis, nempe jus utendi-fruendi re propriâ) alicui rei immobilis vel æquipollentis transferatur a alterum retentò dominiò directò, & ut alter obligatus ad fidelitatem. Ad Naturalia verò feudi spectare ajunt, ut concedatur benevolè & gratis: ut perpetuò ad hæredes, & quidem masculos, sub nova investitura, ac inalienabiliter sine consensu domini transeat: ut fidelitas promittatur juratò: & ut vassallus obligetur ad obsequia personalia certa. Ex quibus claret, feudum differre 1. ab *Emphyteusi*, quòd in hoc promittatur canon annuus & realis, non fide- litas, nec personalia servitia. 2. à *Locazione*, quòd in hac non transferatur dominium utile, sed tantum usus rei, vel promittatur opera per- sonæ. 3. ab *Usufructu formali* (qui est servitus personalis, & jus alienis rebus utendi fructu salvâ earum substantiâ; nam si res fungibilis datur utenda-fruenda, est tantum *usufructus* fructus) quòd usufructuarius non acquirit do- minium rerum utile: ab *Usufructu casuali* vero seu *Materiali*, quòd iste quidem cum domino utili sit conjunctus, in eo tamen non promittitur fidelitas, nec obsequium personale. 4. à *contractu Casuali Reservativo*, *Mutuo* &c. quòd in his etiam dominium directum transferatur, à *contractu Libellario*, quòd in hoc statim tempore- bus datâ certâ pecuniâ revocetur res concessa.

Quæres, an feudum sit contractus Nomina-

vel Inominatus. 2. Consensualis vel Realis. 1. Bonæ fidei vel Stricti Juris? R. ad 1. cum communiore, est contractus Nominatus: quia Feudum in jure habet nomen speciale, specificum, & de pluribus negotiis solo numero differens prædicabile. Ad 2. Probabilius est contractus consensualis tantum, sicut Emphyteusis; quia posito solo consensu Partium producit actionem, Domino quidem contra novum vassallum ad petendam Investituræ renovationem. 2. feud. tit. 40. §. 1. 55. Vassallo autem contra dominum ad defensionem. P. Schmier de Pact. & Contract. c. 2. n. 545. seq. §. n. 553. seq. Ad 3. censeo cum Struv. Horn. Schambogen de feud. tit. 1. n. 13. contra Schraderum de feud. p. 2. c. 2. n. 4. Ham. to. 3. tr. 9. n. 583. esse bonæ fidei; quia est contractus bilateralis, cujusmodi tradit. 1. lib. 11. §. 3. docuimus esse bonæ fidei; quia in negotiis pactam bilaterale interuentibus difficile est omnia & singula ita statim initio determinare, ut non aliqua improvisa postmodum superveniant; proin æquitas postulabat, iudici ampliore de se iuxta æquo & bono determinandi potestatem relinquit.

Oppones 1. Feudum non denotat contractum nisi interveniente investitura: ergo præcise secundum se spectatum non habet nomen speciale: ergo erit contractus inominatus, sive Permutatio. 2. Feudum non perficitur, nisi sine traditio rei in feudum concessæ per investituram: ergo non perficitur solo consensu: ergo non consensualis, sed realis est contractus. 3. Feudum est contractus per consuetudinem introductus: sed consuetudo & jus Consuetudinarius est stricti Juris sive contra sive præter Jus Commune introducitur: ergo. R. ad 1. Ant. nam investitura in feudo, sicut in emphyteusi, non ad rationem & essentiam contractus requiritur, sed solum ad naturam vel complementum ejus, quatenus actu transferatur jus reale ac dominium utile. Permutatio strictè & specificè sumpta juxta nos etiam est contractus Nominatus, ut vidimus tit. præc. si sumatur generaliter ac late, non est paritas cum feudo, quia tunc habet nomen nimis generale, conveniens pluribus contractibus, non solo numero, sed etiam specie diversis. Ad 2. Dist. Ant. non perficitur accidentaliter & integraliter, nisi fiat traditio &c. C. Ant. substantialiter. N. Ant. & Conf. Ad 3. Dist. Ma. est contractus per consuetudinem introductus, regulandus tamen, quantum fieri potest, secundum Jus Commune Scriptum, uti insinuat pr. tit. 1. feud. 2. C. Ma. regulandus secundum Jus Consuetudinarius. N. Ma.

6 Dico 2. Feudum dividitur principaliter in Proprium seu Rectum, in quo nempe reperiuntur non sola Essentialia, sed etiam Naturalia, n. 3. indicata: quale in dubio semper esse præsumitur, nisi aliud exigat peculiaris loci consuetudo vel conventio. Et in Improprium seu Non Rectum, quod nempe in uno vel altero declinat à natura feudi, seu in quo non reperiuntur naturalia feudi omnia, sed tantum substantialia: ut si concedatur pro pecunia: si in eo succedant etiam feminae: si nulla præstentur servitia personalia &c.

Feudum Proprium subdividitur 1. à persona domini concedentis in Nobile. Ritter-Lehen quod confertur à persona nobilitate valente, scilicet à Principe, & illum, cui confertur, nobilitat, modò nobilitandi intentio exprimitur in concessione, vel conferatur jus, quod eum, cui conferitur, nobilem esse supponit. Et in Ignobile seu Commune, Burger-oder Bauern-Lehen/ Gemein-Lehen/ quod confertur à persona nobilitate non potente, vel non volente, sine jurisdictione vel simili jure, quod Nobilem supponit. Si feudum alicui concedatur cum quadam potestate Regali, mit Landsfürstlicher Hoheit/ ut si concedatur Regnum, Electoratus, Ducatus, Principatus, Marchionatus, Comitatus, vel, qui in Germania Comitatus equiparatur, Baronatus, vocatur Regale, Fahren-oder Scepter-Lehen/ quia investitura fieri solet Vexill'd, vel, si conferatur Ecclesiastico, Sceptro. Non-regale, licet nobile sit, consequenter erit, quod nullam, saltem non Regalem, habet dignitatem annexam. 2. à persona vassalli accipientis in Novum, quod quis primus, vel per concessionem sibi factam, vel per præscriptionem acquisivit, & non per successionem. Ac in Antiquum seu Vetus, quod quis ab aliquo ex ascendentibus, qui illud jam prius acquisiverat, per successionem obtinuit. Si primus acquirens fuit pater, vel alius ex ascendentibus usque ad 4. gradum inclusive, nimirum avus, proavus, abavus, à multis solet dici Paternum: si primus acquirens fuit atavus, tritavus, vel alius ex majoribus magis distantibus, Avitum: sed hodierno usu inter Paternum, Avitum, & Antiquum feudum non fit discrimen, sed sumuntur promiscue, ac in Germanico vocantur Stammen-Lehen/ Alt-Wätterlich Lehen. Sed & feudum Gentilitium appellatur Stammen-Lehen/ de quo statim. 3. ab effectu in Hereditarium (simpliciter) Erb-Lehen/ quod ea lege concessum est, ut hæredes quicunque, sive veniant ab intestato, sive vocentur ex Testamento, sive sint necessarii, sive voluntarii & extranei, sive agnati, sive cognati, viri vel feminae, in eo succedant; sed quatenus hoc feudum alios admittit hæredes quam masculos, à feudo proprio declinat. Et in Hereditarium ex pacto & providentia, quod etiam vocatur Gentilitium, vel Familiare, seu feudum Familiae, si nempe concessum est alicui pro se & filiis ac descendantibus, sine mentione hæredum: quo casu soli agnati masculi, ex legitimo Matrimonio procreati, succedunt, sive de in in aliis bonis prioris vassalli hæredes sint, sive non. Mixtum ex Hereditario simpliciter, & ex Hereditario ex pacto & providentia erit, si alicui concessum est pro se & filiis hæredibus, ut adeo succedere non possit, nisi qui filius vel descendens masculus, & simul hæres in aliis vassalli bonis fuerit. In dubio præsumitur esse Hereditarium ex pacto & providentia, seu Gentilitium, eo quod istud maxime servet naturam feudi, & pacta specialia non præsumantur, quæ à natura feudi recedunt. 4. subdividitur ex parte materiz seu obj. Et in Ecclesiasti-

fiasticum, Germanicè dici solet *Krumbstabs* oder *Krumbstabs* Lehen / quod nempe in bonis ad Ecclesiam pertinentibus constituitur à Prælato Ecclesiastico. Et in *Sæculare*, quod constituitur in bonis non Ecclesiasticis, seu ad Ecclesiam non pertinentibus, sive dein concedens, vel accipiens, sit persona Ecclesiastica, sive Sæcularis: & hinc Episcopi Germaniæ, qui certa territoria ab Imperatore in feuda acceperunt, considerantur ut vasalli Sæculares, & Status Imperii habentes feuda sæcularia, ac eatenus exercent etiam jus gladii. Minus strictè Ecclesiasticum feudum vocatur illud, quod accepit Ecclesia à Sæcularibus, ed quod habeat etiam aliquod privilegium, Sæculari feudo non competens, scilicet quod ob delictum vasalli, qui est Prælati Ecclesiastici &c. non amittatur feudum in perpetuum, sed solum, quamdiu delinquens vivit. 2. *feud. tit. 40. in f. 5.* à forma in *Ligium*, & *Non ligium*: *Ligium*, à ligando antonomasticè dictum, est, quando in concessione expressè requiritur, ut vasallus fidelitatem præstet domino adversus quoscunque (excepto tamen semper summo Pontifice *arg. c. 19. de Jurejur.*) & hinc feudum hoc à nemine, nisi à supremo Principe, Superiorem alium non recognoscere, dari, & à duobus dominis recipi non potest. Et talis homo *Ligius* Ecclesiæ Romanæ dicitur Rex Siciliæ in *Clem. 2. post. med. de sent. & re jud.* Econtra *Non-Ligium* est, quando vasallus promittit fidelitatem domino non adversus quoscunque alios, sed ita, ut etiam aliis se obligare possit, vel obligatus esse: sic qui feudum recipit ab inferiore & non supremo Principe, ita fidelitatem censetur promittere, ut semper exceptus esse intelligatur Imperator, Rex, & antiquior dominus, à quo aliud habet feudum. 2. *feud. tit. 28. in f. 5. tit. 55. §. 2.* Ordinariè censetur esse feudum non *ligium*, licet ab Imperatore concessum, nisi expressè conventum sit de fidelitate contra quoscunque.

8. *Improprium* feudum etiam rursus subdividitur, & sub se continet 1. *Fœmineum*, *Weiber* oder *Günckel* Lehen / in quo nimirum etiam fœminæ succedunt, saltem deficientibus masculis: vel quod est primitus concessum fœminæ, & istud appellatur *Maternum*. Refertur inter impropria feuda, quia originaliter feuda concedi solebant masculis cum exclusione fœminarum. 1. *feud. tit. 1. §. 3. §. tit. 8. §. 2.* cum ordinariè propter servitia militaria, & ad propagandas familias constituerentur, ad quæ non quadrant fœminæ. Fœmineo opponitur *Masculinum*, *Manns* Lehen. 2. *Francum*, seu *Liberum*, *Frei* Lehen / in quo vasallus non ad servitia personalia, ad quæ tamen feudum ex natura sua ordinatur. 2. *F. t. 23. f. 5. tit. 55. cit.* sed ad solam fidelitatem obligatur. 3. *Pignoratitium*, *Pfand* Lehen / quando dominus in investitura constituitur, se hoc feudum vasallo concessisse pro certa pecuniæ summa, ea ratione, ut liberum Domino sit, tale feudum reslitutà pecuniā redimere. Rosenthal de feud. c. 2. concl. 77. Schrad. de feud. p. 2. c. 4. n. 57. l. 6. ff. de Pignorib. 4. *feu-*

dum de Camera, *Cammer* Lehen / quando Princeps vel alius in Camera seu arario suo certam pecuniæ summam alicui constituit ad congruam sustentationem. 5. *feudum Cavenæ*, seu de *Cavena*, *Ruchel* oder *Keller* Lehen / quando Princeps vel alius de Cavena, h. e. de horeo vel cella sua alicui constituit in singulos annos certam quantitatem frumenti vel vini, & feudum *Soldate*, *Gnaden* oder *Geld* / quando Princeps vel alius ex camera vel cavena sua constituit alicui annuos proventus sine ulla onere, ac ita, ut non transeant ad hæredes, sed ut hoc jus ad annuos proventus expiret morte constitutis, vel accipientis; ac improprie feudum dicitur. 7. *feudum Quardæ*, quando dicti proventus annui constituantur alicui cum onere custodiendi arcem vel territorium. 8. *feudum Castaldie* vel *Mercedis*, quando cum onere vel obligatione administrandi res œconomicas, vel gerendi alia negotia: quæ species sunt feudum *Advocatie*, *Regtor* Lehen / *Decanie* *Zehend* Lehen / & *Antium* ejusdemque Officii publici, jure feudi cællum *Hof* Lehen: quo tamen modo hodie non amplius concedi solent; sed pro officiis constituntur *Salaria*, pro servitiis militaribus *Stipendia*, emeritis *Provisiones*, ad libitum concessis. Recedunt hæc à natura feudi proprietatis, quod non sint perpetua, sed solum ad vitam, vel ad aliud tempus certum conceduntur, & pleraque personalia sint; cum tamen feudum ex natura sua perpetuitatem habeat. 1. *F. t. 1. §. 4.* Excipiuntur vi consuetudinis in Principatibus & Episcopatibus Germaniæ quatuor officia *Pincerne*, *Dapiferi*, *Cammerarii*, & *Mareschalli*, quæ cum feudis, quibus annexa sunt, ad hæredes masculos perpetuò transeunt. In Bavaria (fortè & in aliis locis vicinis) datur adhuc alia species feudi improprie, nempe feudum *Bursaticum*, *Heuttel* Lehen / dictum à *bursa* seu loculo domini, cui servitior solutò *relevis*, Lehen oder *Nach*. In hoc feudo nulla præstantur servitia personalia, sed relevium duntaxat toties, quoties sive in persona domini sive in persona vasalli possessoris contingit mutatio; nullus verò canon, sicut in emphyteusi, præstat, nisi sit feudum *Censiticum*. *Relevium* est vigesima pars pretii, quo æstimatur bonum feudale, nempe 5. pro 100. differt à *Laudemio* ab emphyteuti solvendo, quod debetur non tantum, quando fit mutatio ex parte vasalli, sicut *laudemium* in mutatione emphyteutæ, sed etiam, quando contingit mutari personam domini directi. Talia feuda in Bavaria sunt ferè omnia feuda rustica & plebeia, ac plerumque sunt *emptitia*. Sed quid speciale habent hæc feuda rustica? 1. quod in eo succedant omnes hæredes ab intestato, etiam fœminæ. 2. quod hæres intra annum & diem requirere debeat feudum à domino, etque releviumolvere: non tamen tenetur ad duplex, unum titulò mortuarii, *Todt* Gall / quod injustè exigitur, & alterum nomine hæredis, qui agnoscitur pro vasallo. 3. quod vasallus, si habeat hæredes ab intestato successuros, nec per actum inter vivos, nec

per ultimam voluntatem, in extraneum alie-
nare sine consensu Domini valide possit tale
feudum, licet consensus hæredum non requi-
ratur. Si non habeat hæredes ab intestato
successores, potest alienare per actum inter
vivos etiam, sed requisito consensu domini,
quem tamen iste sine iusta causa negare nequit.
Quod dicitur tit. 11. art. 3.

Dico 3. Omnis & sola res immobilis tem-
poralis, vel immobili adhærens aut æquipol-
lens, concedi in feudum potest. Communis
est Schrad. de feud. p. 2. c. 2. n. 9. ex 2. F. t. 1. §.
Sedem. Dixi 1. immobilis, ut prædium, furi-
bus, ager &c. nam rei mobilis vel non datur
dominium utile, quod transferri debet in ali-
um in feudo, a dominio directo distinctum, si
pauca consumitur, vel saltem nullus est con-
sumptionis, si res non consumitur per usum.
2. vel immobili adhærens, ut v. g. supellex ru-
stica ad colendum fundum, qui infeudatur,
necessaria, item pecora & animalia in tali fun-
do, dum sit nova concessio, reperta: quæ, li-
cet non primò & per se, bene tamen una cum
fundo infeudari possunt, ita ut vasallus teneat
in locum destructorum, vel demortuo-
rum, alia substitvere, aut eorum æstimatio-
nem præstare, casu quo feudum aperitur do-
mino. 3. aut æquipollens, ut sunt iura incor-
porea venandi, piscandi, pascendi, servitutes,
usufructus, vectigalia, jurisdictio: item tam
reales quam personales actiones, quæ compe-
tunt ad persequendam rem immobilem, pecu-
nia non redimibilem. Cæterum concessio in
feudum integrò territorii transit etiam juris-
dictio & superioritas territorialis, utpote co-
hærens & ordinariè annexa: non verò transi-
re censetur cum sylva jus venandi; quia hoc
jura hodie reputatur inter Regalia, adeoque an-
te domino utili non censetur propter spe-
ciem excellentiam. Oppones: possunt in
feudum concedi redditus annui de camera vel
carena, item alii proventus ex re immobili,
vel constituti in menia Nummularii v. g. ergo
etiam res mobiles recipiunt feudum. 2. C. Ant.
si fermo sit de proventus perpetuis vel diu-
tuturibus. Dist. Conf. ergo etiam res physicæ &
naturaliter mobiles, moraliter tamen & civiliter
immobiles, seu fundati in re civiliter im-
mobili, ut est Camera Principis, menia Num-
mulariorum &c. C. Conf. aliter. N. Conf.

Dico 4. In feudum dare possunt omnes, qui
cum domino liberam rerum suarum admini-
strationem habent, nisi specialiter prohi-
beantur, etiam si sint Clerici, si dare ve-
lunt bona sua patrimonialia, vel quasi pa-
rimonialia, aut scemina, aut homines
plebei, aut rustici. 2. F. 3. quia quilibet re-
rum suarum moderator & arbiter est. l. in re
mandata. C. Mandati. Propter defectum domi-
ni de novo infeudare res Ecclesiasticas sine so-
lennitatibus juris non licet Prælati Ecclesia-
rum, uti & propter specialem prohibitionem,
quamvis sine illis renovare valeant feuda anti-
qua, novas investituras dando hæredibus va-
salli, vel ad Ecclesiam reverfa dare de novo,
si tales res ab antiquo infeudari sint solite. c.
Lib. III. R. P. Pichler.

fin. b. t. §. Extrav. Ambitiose inter Com. de Reb.
Eccles. alien. quia talis infeudatio est mera execu-
tio, & (si addit hæres) necessaria etiam conti-
nuatio primitus decretæ infeudationis; modò
ea fiat sub prioribus conditionibus, & modo non
magis noxia, aut minus utili Ecclesiæ: quare
non licet ipsi rem reverfam ad Ecclesiam dare
communitati, quæ nunquam moritur, poten-
tioribus, aut ea lege, ut etiam scemina succe-
dant, cum prius solis masculis fuerit concessa:
item, si res ad Ecclesiam reverfa eidem jam fuis-
set incorporata quoad dominium utile, aut si
necessitas vel utilitas Ecclesiæ exposceret, ut
res reverfa quoad dominium utile retineretur
(quia v. g. ex locuplete facta est pauper) non
liceret ipsi infeudare iterum. Propter defe-
ctum libere administrationis feuda nova consti-
tuere nequeunt Pupilli & Minores absque de-
creto Judicis, imò nec interveniente decreto
Judicis, nisi infeudent pro pretio, v. g. ad dis-
solvendum æs alienum &c. quia gratuitas con-
cessionibus immobilium facere prohibentur et-
iam cum decreto Judicis. l. 3. C. si Major fa-
ctus. Permittitur tamen iisdem absque decre-
to Judicis, imò absque consensu Tutoris vel
Curatoris feuda Antiqua renovare. 2. F. 3. pr.
Propter specialem prohibitionem hodie non am-
plius permittitur Imperatori bona Imperij
magnum redditum, sive was in ecclesiis ein-
tragen/als Fürstenthumb / Grafschaften /
Herrschaften / Städte/und dergleichen prius
in feudum concessa, & ad Imperium reverfa,
sine consensu Electorum dare de novo, aut
promittere (exceptis Electoribus, quos ad
Imperium reversos rursus in feudum concede-
re jubet Bull. Aur. c. 7. §. 5. & bonum publicum)
sed tenetur illorum redditus ad usus Imperij ap-
plicare, ut habent varix Capitulationes à tem-
poribus Caroli V. & Capitulatione moderni Impe-
ratoris Augustissimi Caroli VI. art. 11.

Oppones. Homines privati, & rustici, non
sunt capaces jurisdictionis. arg. l. 3. C. de Jurisd.
omn. Jud. Sed domino directo, qui alteri rem
suam dat in feudum, competit & tribuitur ju-
risdictio in vasallum. 2. F. 55. §. 2. ergo homi-
nes privati non possunt res suas dare in feu-
dum. 2. Jurisdictionis feudalis non probantur
esse incapaces, utpote quam non autoritate
privata acquirunt, sed publicà, scilicet Juris
Feudalis, domino directo indiscriminatim tri-
buentis jurisdictionem lo. cit.

Dico 5. Feudum accipere possunt omnes, &
qui contrahere, & contrahendo obligari. Text.
& DD. in 2. F. tit. 3. cit. v. personam. Modò ho-
nestè stare possint in curia Domini, & tales
non sint, qui à nemine in tutelam possint reci-
pi. Unde excipiuntur infames, & de ali-
quo publico crimine condemnati, usurarii ma-
nifesti, rei criminis læsæ majestatis, hæretici
& excommunicati non tolerati, apostatæ à to-
ta fide Christiana, deportati, banniti. Econ-
tra in specie feudum recipere valent servi: scemina
Minor & Pupillus, etiam sine consensu
Curatoris & Tutoris, cum hoc tamen discrimi-
ne, quòd Minor, sine consensu Curatoris
accipiens feudum, teneatur ad fidelitatem &
obsequia

obsequia personalia, non verò Pupillus accipiens sine consensu Tutoris: nam Curator rebus, non personæ, Tutor verò & rebus & personæ Pupilli datur, adeoque ille ad obsequia personalia obligare se valet, at non iste. DD. & text. pr. *Inst. de Auth. Tutor. l. 43. ff. de O. & A. l. 101. ff. de V. O.* Neque excluditur Superior, quò minus ab inferiore recipiat feudum: sic Electores ab Episcopo Bambergensi habent feuda: decet tamen & fieri solet, ut Superior non per se, sed per sub-vassallum præstet servitia. Neque excluditur Communitas; licet, uti notant DD. constituere debeat *quasi-Vassallum*, eum *Lehen-trager*/ partim ad accipiendam investituram, partim ut post hujus mortem semper petatur renovatio investituræ; cum Communitas ipsa nunquam moriatur. Neque excluduntur Clerici Sæculares, imò neque communitates Religiosæ, quò minus à Laicis Dominis recipiant feuda. Patet ex c. 6. 7. *de foro comp. c. un. de Statu Regularium §. 2. in 6. 2. feud. tit. 40.* Suffragatur praxis cum communi DD. licet in oppositum inclinet Laym. l. 3. *tr. 4. c. 24. n. 10.* cum *Myns. cent. 5. observ. 48.* Modò Clericis & Religiosis concedatur feudum Francū, h. e. sine onere servitij personalis, vel, si quidè cum onere servitij personalis, ita tamen, ut illud vel sit compatibile cum suo statu, vel per substitutum liceat illud obire, si incompatible foret, & honestè à persona Ecclesiastica præstari non posset. Pro hac sententia plures citat laudatus *Mynsinger*. Sic videmus in Imperio Romano Episcopos, Abbates, & alias personas Ecclesiasticas obtinere feuda, etiam majora, & Regalia, suis dignitatibus annexa, vi quorum tenentur militare pro Cæsare & Imperio, non tamen per seipsos, sed per substitutos.

12 Dico 6. In feudo Familix regulariter ab intestato succedunt, qui aliàs in allodialibus, & eo ordine, quo Jus Civile eos vocat ab intestato, ubi Jus Feudale non exigit aliud. Unde primò succedunt Descendentes; naturales & legitimi simul, & quidem, si plures exstent filij, in capita, nisi feudum sit individuum: dein deficientibus Descendentibus in feudo antiquo succedunt Collaterales agnati proximiores, fœminis regulariter semper exclusis. Communis ex 1. *F. 1. §. 8. item ex 2. F. 1. n. 13. §. 50.* Dixi 1. in *Feudo Familix*, seu *Hæreditario* ex pacto & providentia, cujusmodi ordinariè solet & præsumitur esse; cum primi acquirentes spectare soleant nomen & florem familix in- & per suos descendentes conservandum. Dico 2. *ab intestato succedunt*; unde successio ex Testamento vel Legato in feudis locum regulariter non habet, *tit. 8. cit. nisi nempè agnati, & dominus directus simul, consentiant in translationem feudi per Testamentum: vel nisi feudum sit Hæreditarium simpliciter: vel Novum, in quo descendentes nondum est jus quæsitum: vel Burfaticum, de quo Jus Bavar. tit. 11. art. 4.* Dixi 3. *Ubi Jus feudale non exigit aliud*: nam ex hujus dispositione non succedunt, qui ob vitium corporis, v. g. cæcitatis, vel ob vitium mentis non sunt habiles ad præstanda servitia, quæ requiruntur, & per ipsum vassallum præstanda

sunt; neque illi, qui non descendunt ex sanguine primi acquirentis, licet aliàs ab intestato succedant in aliis bonis defuncti; nam

Dico 4. *Descendentes*, nempe filij, nepotes &c. quare regulariter non succedunt Aliis, pater, vel avus. 2. *F. 50.* nisi nempè pater in favorem filij resuscitasset feudum antiquum, h. e. ei renuntiasset, & hic sine liberis decederet: vel nisi filius in feudo Novo fuisset institutus intuitu meritorum patris, & filius ne liberis decederet: vel nisi feudum esset simpliciter Hæreditarium. DD. passim. Utinam verò pater in his casibus succedat ita, ut excludat fratrem germanum defuncti filij vassalli disputatur: *Stryck. & D. Verlohrner* volunt exclusum: *Schraderus* eundem admittit, cum fratre defuncti admittitur pater in allodialibus. *Nov. 118. c. 2.* Jus verò Feudale nisi speciale statuisse videtur. Circa successum Descendentium nota adhuc 1. eos succedere in feudo, licet à patre fuissent exhæredati quod reliquam hæreditatem; cum juxta 1. *F. 2. ordinatio nulla defuncti locum habeat in feudo* 2. vicissim filium in feudo non succedere, si repudiet hæreditatem paternam reliquam; h. e. talis repudiatio non obstat aliis agnatis, qui non sunt filij. 2. *F. 51. §. 4.* cum indecens videtur, ut filius patrem, à quo vitam, familiam & feudum præ aliis agnatis obtinuit, conternat permittendo ejus bona subhastari, ipse tamen gaudeat feudo, 3. filium quidem in feudo familix succedentem obligari ad solvenda debita à patre defuncto contracta, ordinariè verò non agnatos collaterales; cum isti, non verò ille, repudiata hæreditate reliqua defuncti, possint censeri feudum: tenentur tamen & alij hæredes in allodialibus pro rata contribuire cum filio, & in feudo Hæreditario omnes hæredes ad expungenda debita defuncti. *Vill. P. Schmier de Success. hæred. p. 2. c. 3. à n. 71.*

Dixi 5. *Naturales & legitimi simul*, h. e. ex legitimo Matrimonio procreati: hinc *Naturales tantum* non succedunt, licet postea legitimi (nisi sint legitimi per subsequens Matrimonium, ut communiter excipiunt DD. propter *Nov. 89.* cui clarè contrarium non statuit Jus Feudale) multò minus Spurij, licet postmodum legitimi Principis Rescripto. 2. *F. 20. n. Naturales*. Excipe, nisi expressè ad successionem in feudo Novo essent legitimi; *Nov. 89.* quæ, quia ad successionem in feudo Antiquo in quo Agnatis jam est jus quæsitum, nec Princeps legitimare potest in ipsorum præjudicium. Neque succedunt *Legitimi tantum*, seu *Adoptivi*. *tit. 26. cit. v. adoptivus*; quia feuda dantur sanguini, nec decet, ut pro arbitrio vassalli per adoptiones intervertatur jus domino.

Dixi 6. *Si plures sint filij, in capita*: si tamen unus vel plures jam decessissent relicti liberis, isti cum viventibus filiis succederent in stirpem vel stirpes loco defunctorum jure representationis. *tit. 8. §. 11. cit.* quia liberi representationem patres suos defunctos: quod jus representationem non modò ad nepotes, ut cum filiis succedant, sed etiam ad pronepotes, & ad omnes

ex eadem linea descendentes in infinitum extenditur. 2. F. 50. sed eo modo, quo in successione ab intestato in allodialibus. Vid. Tit. XXXIX. n. 6. 7. Est autem in arbitrio filiorum, vel agnatorum, casu quo plures in eodem gradu de linea existant, an velint feudum retinere communiter ac indivisum, vel dividere inter se, vel uni relinquere, qui ceteris alia via satisfaciatur. tit. 50. cit. Et tit. 55. eod. §. 1. Nisi feudum sit individuum, ut limitavi in Assertionem, h. e. nisi ex speciali conventionem ad unum duntaxat restrictum sit feudum totum, ut sunt feuda Regalia, Regnum, Ducatus, Comitatus &c. ubi divisio est prohibita ad conservandum splendorem Illustrum familiarum, vel nisi propter utilitatem Imperij reservetur soli primogenito, ut Electoratus in Bulla Aur. c. 7. Et 24. Item est ex pacto apud quasdam familias inductum: & familia vocantur Umbgehende &c.

§. 7. Deficientibus Descendentibus in feudo antiquo Collaterales Agnati proximiores: scilicet semper, qui est proximior ultimo possessori feudum (non proximior primo acquirenti) excludit remotiorem. 2. F. 11. 37. 50. quare sicut, si ad liberum possessoris ultimi, excluditur huius frater, licet primo acquirenti sit proximior, ita frater possessoris ultimi excludit patruum, ut proximior ultimo possessori, licet patruus sit proximior primo acquirenti. Præterea attenditur semper linea proximior illi, à quo feudum pervenit ad lineam proximè extinctam: eandem, dico; quia si feudum aliquando est ingressum aliquam lineam, ab eadem non egreditur, nisi tota linea sit extincta, & tunc primum devolvitur ad novam lineam, v.g. Titius reliquit duos filios, Cajum & Sempronium, uterque reliquit descendentes, & sic lineam descendentiū constituit duplicem: Cajus tanquam senior successit in feudo, & huic descendentes, quamdiu aliquis superest, & primum extincta tota linea Caj vocatur linea & descendentes Sempronii, & quidem ante omnes alias, quæ originem non habent à Titio, à quo feudum devenit in lineam Caj extinctam. Primum itaque inter Collaterales succedunt fratres ultimi possessoris sine liberis mortui, & quidem in capita, fratrum verò demortuorum liberi cum superstitibus fratribus defuncti, seu cum patris suis, in stirpes iure representationis: si verò superessent meri nepotes ex fratribus defuncti vasalli ultimi, & nullus frater, succederent hi nepotes in capita, conformiter successioni Civili in bonis allodialibus, de qua suo loco, & decisione Caroli V. in Comitibus Spirensibus de anno 1529. §. 31. Per fratres quoad successionem feudalem intelliguntur non tantum germani, sed etiam consanguinei, seu qui ex eodem patre sunt geniti, licet non ex eadem matre; cum in feudis non attendatur dupliciter vinculi, sed descensus ex primo acquirenti, & participatio ejusdem nominis, eorundemque insignium. per tit. 11. cit. ut communiter advertunt DD. fratres autem uterini tantum, seu ex eadem matre geniti, non verò ex eodem patre cum ultimo

feudi possessore, omnino excluduntur in feudo familiaris, sicut filii sororum; ad cognatos enim Beneficium non pertinet, neque Beneficii successio. tit. 11. cit. Post fratres, eorumque liberos, succedunt ceteri agnati, qui in linea & gradu conjunctiores sunt primo acquirenti, atque ab eo per lineam collateralem descendunt, & quidem in infinitum. per tit. 50. cit. Notanter autem addidi, in feudo Antiquo, siquidem Novum, seu noviter à vasallo, sine liberis decedente, acquisitum non devolvitur ad fratres defuncti vel ad alios collaterales, sed revertitur ad dominum directum. 1. F. 1. §. 2. Et 2. F. 11. 12.

Dixi 8. Feminis tamen regulariter semper exclusis: unde nec filiae inter descendentes, nec sorores inter collaterales, neque nati ex filiabus vel sororibus, qui vocari solent cognati (sicut ex filiis, & fratribus, descendentes appellantur agnati) in feudo ad successionem admittuntur. 1. F. 1. §. 3. Et tit. 8. item 2. F. 11. 30. 50. cum familiae in foeminis non conserventur, sed in viris, nec foeminae militaria præstare servitia, neque inter Pares Curiae ad iudicandas causas feudales confidere valeant &c. quæ tamen naturalia sunt feudis. Quare sicut filia, aut soror vasalli defuncti, succedendi jus non habent, ita nec in filios aut nepotes illud transferunt, quia non propagant familiam & agnationem, sed sequuntur familiam extraneorum, quibus illæ nupserunt. Procedunt hæc regulariter, & in feudis Gentilitiis strictè dictis; siquidem ad successionem admittuntur foeminae, & earum descendentes, in feudo merè Hereditario: in Foemineo strictè dicto, seu in quo primordialiter est instituta foemina: in Foemineo latius appellato, seu in quo per specialem conventionem, vel consuetudinem, vel statutum permixta est foeminis successio: in feudo Emptitio, seu quod obtentum est titulo oneroso emptionis (permutationis, dationis in solutū &c.) ubi pretiū fuit ferè æquale rei feudali, saltem juxta Jus Bavar. tit. 12. art. 1. De Feudo Franco dubitant DD. affirmant aliqui cum Fachin. l. 7. Controv. c. 39. Negant alii cum Rosenthal, Schrad. Haun. to. 3. tr. 9. n. 783. quia, licet ab illo non excludat foeminas servitorum obligatio, excludere tamen videtur altera & principalior ratio, quod per foeminas non propagetur familia. Sed circa casus, in quibus succedunt foeminae, adhuc observandum est 1. quod non permittantur succedere, quamdiu superest masculus, etiam alterius lineæ, procedentis tamen à primo acquirenti; imo masculus etiam ex foemina descendens præfertur foeminae. 2. f. 17. 30. Excipe, nisi feudum sit Hereditarium, aut Foemineum cum jure primogenituræ; tunc enim foemina gradu proximior excludit masculum remotiorem. Vid. Cancellar. Schmid contrav. 40. Semicentur. 2. Obler. 2. quod foemina semel admissa non excludatur per masculum postea natum, cum foemina jam sit jus quæsitum: nisi, ut aliqui limitant, masculus jam fuerit in utero matris, dum foemina acquirebat feudum; quia juxta l. 7. §. penul. ff. de statu hom. qui in utero

est, perinde, ac si in rebus humanis esset, custoditur, quoties de commodis ipsius partis queritur. Et: in toto penè Jure Civili intelliguntur in rerum natura esse. Nam & legitime hereditates his restituntur.

- 18 Dubitabis, an foemina semel per masculum exclusa, in perpetuum sit exclusa, ita ut, causa quo postea aliquando deficerent masculi, ipsa non succedat, sed feudum revertatur ad dominum? *re. non est perpetuò exclusa, sed succedit deficientibus masculis.* Vultejus, Struv. Stryck. Heigius p. 1. q. 26. à. n. 8. D. Collega Verlohner de Modis acquirendi per Universitatem art. 7. q. 1. n. 11. Cancellar. Schmid. lo. cit. à. n. 10. contra Schrad. Rosent. Harpp. Klock. Fachin. l. 7. c. 45. Probatur Responsio 1. ex r. F. 8. §. 2. ubi filia dicitur succedere filiis non exstantibus. Et. 2. f. 17. sic habetur: non patet locus foeminae in feudi successione, donec masculus superest ex eo, qui primus de hoc feudo fuerit investitus: ergo foemina à Jure feudali à successione excluduntur solum conditionatè & in favorem masculorum; & quamdiu supersunt masculi, jus foeminarum suspenditur tantum, non absolute tollitur, uti contingit in Fidei commissis. Quando igitur purificatur conditio, & masculi omnino deficiunt, jus succedendi redit ad foeminam. Prob. 2. Si foemina semel exclusa censeretur perpetuò exclusa, tunc, si primus acquirens feudum foemineum habuisset filiam & filium, nunquam succedere posset filia, quia statim prima vice excluditur: sed hoc cum feudo foemineo pugnare videtur: ergo. Si opponas textum in tit. 6. §. 1. F. 1. sic sonantem: si quis eo tenore feudum acceperit, ut ejus descendentes masculi & foeminae illud habere possint, relicto masculo ulterius foemina non admittuntur: repono, id ulterius, ut concordet cum citr. Juribus, sumendum esse conditionatè, donec & quamdiu masculus superest, non absolute. Si replicas, quòd semel à successione exclusus maneat perpetuò exclusus. arg. l. 23. in f. ff. de inoffic. Testam. & quòd alia jura semel extincta non amplius reviviscant. arg. l. 83. §. 5. ff. de V. O. Duplico ego, id verum esse, si quis absolute exclusus, vel aliquod jus absolute extinctum, non verò si solummodo suspensum sit. Si triplices, foeminas solum in defectum masculorum admitti, consequenter si adsint masculi, per quos excluduntur, omne illarum jus simul & semel perimitur. Quadruplico ego, eas quidem admitti in defectum masculorum, & per hos, si adsint, excludi ab actuali successione pro illo tempore, non tamen à Jure succedendi pro omni eventu. Denique adverto, foeminis à feudo exclusis, & aliunde ex hereditate non habentibus alimenta ac dotem competentem, ea praestari & constitui debere in feudo, non solum à fratre, sed etiam à quovis agnato, ad quem devolvitur feudum, imò etiam à domino, si feudum eidem fuerit apertum. Ita communis ex æquitate naturalis & longissima praxi. Id quod ob paritatem rationis etiam observari solet ac debet in Majoratibus & Fidei commissis.
- 19 Quæres, an Clerici & Religiosi succedant in feudo? *re. cum distinctione.* Vel est sermo de

feudo strictè Gentilitio, vel exigente conditione personalia, statum Clericalem & Religiosum dedecentia, ac necessariò per ipsam vasallum præstanda? Vel de feudo Hæreditario simpliciter, de foemineo, de franco, quod vel nulla requirit servitia personalia, sed canonem realem in pecunia, frumento &c. vel personalia quidem, ad Clericos & Religiosos non dedecentia, uti est benedicere Massæ, concionari in Aula &c. vel dedecentia quidem, at per alium præstabilia? Si primum, videntur rotundè excludi in libris feudorum tit. 21. 26. 30. lib. 2. Ratio, quia ad utrumque nem, propagationis familiæ, & præstationis servitiorum, non quadrant persone Ecclesiasticæ. Si secundum, omnino ad successiones admittendi videntur, nisi specialis conventio vel particularis locorum consuetudo, quæ hac re maxime attendenda est, ipsis obstat. Rosenthal de feud. c. 7. concl. 30. Schrad. feud. p. 7. c. 5. n. 30. Vultejus de feud. c. 9. n. 135. Ludvv. Pih. Engel. Cancell. Schmid. &c. Videtur id clarè supponi in c. 6. §. 7. de iur. comp. c. un. §. 2. de statu Regular. in 6. Confirmatur ex consuetudine recepta in Germania, vi cujus Clerici, præsertim Canonici, ad successionem in feudis admittuntur teste Magnifico Christoph. de Chlingenperg de Feudis c. 4. §. 18. allegante præstantes Feudistas. Ratio, quia in hujusmodi feudis nulla apparet talis sufficiens exclusio personarum Ecclesiasticarum. Id adhuc observo, quòd, si cibus consuetudo admittendi Clericos ad successionem, idem jus negari non possit Clericis Societatis JESU, quos vocant Scholasticos, antequam nuntium emisserint ultima vota, quia eo usque retinere possunt dominium, licet subjectum dispositioni Superiorum, adeoque succedendi capaces sunt. Unde non immeritò D. Balthasar rerum Bavaricarum peritissimus, ac in Bavaria feudorum Præpositus, ad Juris Bavarici tit. 12. regul. 2. à. n. 16. fuit in favorem Societatis dispositus, & pro Collegio Monacensi ejusdem Societatis judicavit anno 1642. & quamquam ejus sententia in Concilio Aulico postea fuerit reformat, res tamen in Revisorio Monacensi per amicabilem compositionem transacta est. In eadem Bavaria Clerici indubitatè succedunt in feudo emptitio. Christoph. de Chlingenperg lo. cit. cum Cancell. Schmid.

Oppones 1. In tit. 21. F. 2. Vasallo Religioso ingresso ademptum est feudum, quia desinit esse miles seculi, qui factus est miles Christi: nec Beneficium pertinet ad eum, qui non debet gerere officium: ergo, si Religiosus privatur feudo jam habito, à fortiori illud consequi per successionem non valet. Idem habetur in tit. 26. f. 1. ibi: qui Clericus efficitur, aut votum Religionis assumit: hoc ipso feudum amittit. item tit. 30. f. 1. rotundè pronuntiatur, Clericum nullo modo in Beneficium paternum debere succedere, etiam si posteaquam habitum Religionis assumpsit, postea revertitur. Idem in omnibus, qui habitum Religionis assumpserunt, ut conversi. Hi enim postea in feudo non succedunt, & si quod habent, perdunt. Ergo Clerici, Religiosi, imò & Novitii jus succedendi

endi in feudis non habent. 2. Illustrissimus Cancellar. Schmid ad *Juris Bavar. tit. 12. art. 1. n. 11. segg.* de se fatetur, quod, licet per 30. annos Feudorum Præpositus fuerit in Bavaria, nullum tamen unquam Clericum admiserit ad successorem in feudo, eod quod nullus confugit admissos: ergo in Bavaria saltem non viget consuetudo Clericos, etiam Canonicos, ad successorem admittendi. 3. ad 1. *Diff. Conf.* ergo Clerici &c. jus non habent succedendi in feudis, servitia personalia statum Ecclesiasticum dedecentia, & indispensabiliter per ipsum vasallum præstanda exigentibus, aut in feudis hinc Gentilitiis, transeat. in feudis Francis, aut servitia personalia cum statu Ecclesiastico incompatibilia &c. non exigentibus, in Feodis, aut merè Hæreditariis. *N. Conf.* In his enim jus Feudale non stringit, ut fatentur præstantissimi Feudistæ, Rosent. Vult. &c. vel à Jure Canonico est correctum, utpote circa personas Ecclesiasticas & in earum præjudicium disponere præsumens. Ad 2. non capio, quo pacto tantus vir negare potuerit Clericis investituræ, ac inficiari consuetudinem Bavariæ, cum ipsemet sic scribat: *antequam ego præficeretur Curie Feudali, passim non tantum in feudis Emphyteuticis, & titulo oneroso acquisitis, sed etiam in aliis Equitibus, imò & Majusculis, Canonici Cathedralium Ecclesiarum admissi & investiti fuerunt. Si passim admissi sunt, cur de recepta consuetudine dubitat? an ignoravit vir aliis sicut perperam, ita expertissimus, frequentia actuum (quam utique indicat *tò passim*) & decennio continuatorum introduci consuetudinem? Cur non attendit vicinarum Germaniæ provinciarum usum, & Bavariam ab iis (si tamen dubium de simili usu in Bavaria fuerit) non discrepare conclusit? cur insuper habità Antecessoris sui D. Balthasar sententiâ, & Concilii Revidorii æquitate, Clericos absolutè tanto tempore exclusit? An bene sit factum, ego suspensum judicium. Id verum esse censeo, si unico homine nec abrogari consuetudinem præexistentem, nec introduci novam posse, quia consuetudo ex natura sua est creatura Communitatis.*

11. Dico 7. Dominus directus ex contractu feudali præter dominium directum rei feudalis, quod retinet. 2. f. 23. fin. consequitur jus adversus vasallum, consequenter & actionem, in ordine ad ea omnia, ad quæ ipsi obligatur vasallus, de quibus Assertionem 10. Ratio est clara; quia jus activum unius, & actio, resultat ex jure passivo & obligatione alterius, ac jus activum & passivum sibi mutuo respondent. Actio hæc est personalis, bonæ fidei, rei persecutoria, perpetua, & tam activè quàm passivè transiens ad hæredes: quam, quia Feudum inter contractus Nominatos bonæ fidei recensuimus, merito vocamus *Feudalem*. Alii appellabunt *Conditionem ex moribus*. Vid. tamen infra n. 32.

12. Dico 8. Idem dominus directus ex eodem contractu vicissim obligatur vasallo 1. conferre statim investituram, post promissam à va-

fallo fidelitatem. 2. omne damnum, quod ex dilatione investituræ vasallus sustinuit, resarcire. 3. si vasallum investivit in re aliena, eidem præstare evictionem, modò eum vasallus post litem sibi motam debite monuerit, ac defensionem petierit. 4. fidelitatem, non tamen juratam, reciprocè exhibere vasallo propter correlationem; cavendo scilicet, ne vasallo, vel ejus rebus, aut familiæ vis inferatur, aut periculum struatur &c. 2. f. 6. 7. 8. 15. & *can. 18. caus. 22. q. 5. Unde.*

Dico 9. Vasallus ex contractu feudali non modò consequitur dominium utile rei feudalis, vi cujus eam salvâ illius substantiâ administrare, ad usum & utilitatē suam aptare, uti ac frui, imò & alium in re feudali sub-infeudare (modò id faciat absque fraude, & sub iisdē conditionibus, sub quibus ipse accepit) & alteri commoditatem ac fructus ad breve tempus locare potest; sed etiam adversus dominum directum consequitur jus, proin & actionem, in ordine ad ea omnia, ad quæ dominum obligari vasallo primum diximus. 2. *feud. tit. 6. 9. 23. 34. 55. can. 18. cit.* Actio iterum est personalis, bonæ fidei, rei persecutoria, perpetua, utrinque transiens ad hæredes. Vid. iterum n. 32. Sed & vindictio utilis conceditur vasallo, tanquam domino. 2. f. 8. sicut de emphyteuta dictum suo loco.

Dico 10. Idem vasallus ex eodem contractu obligatur domino. 1. dum accipit investituram, jurare fidelitatem, nisi dominus juramentum remittat: fidelitas autem hæc requirit, ut vasallus non solum avertat omnia damna, domino ac personis ei proximè conjunctis imminentia in vita, honore, & bonis fortunæ, sed etiam ut ipsum ac easdem personas positivè defendat in vita, honore, bonis, & consilio, auxiliòque juvet. 2. in recognitionem domini directi præstare servitia feudalia, nisi feudum sit Francum, modò à domino requisitus fuerit; imò in casu gravioris periculi etiam ultro & non requisitus: servitia autem solent in prima conventionem determinari: crebrius sunt militaria, nempe dominum comitari in bello, ac pro ipso pugnare: quod etiam pertinet Expeditioni Romana, *der Römerzug* / h. e. iter ab Imperatore Romam pro sua coronatione instituendum, in quo Principes Statusque Imperii, tanquam vasalli, certò virorum & equorum numero comitari Imperatorem tenentur: cui Expeditioni, cum longo jam tempore in usu non sit, successit obligatio concurrendi per milites & pecunias ad bellum nomine Imperii ab Imperatore susceptum. 3. re feudali, ut decet diligentem & bonum patrem-familias, uti ac frui, & damna compensare, quæ dolò, culpâ latâ, aut levi intulit. 4. petere renovationem investituræ intra annum & diem, quotiescunque contingit mutari dominum directum, vel personam vasalli, quæ investitura licet spectato Jure Feudali Communi gratis danda esset, generalis tamen ferè omnium locorum consuetudo habet teste Cancell. Schmid *art. 8. tit. 12. n. 1. ad Statuta Bav. ut pro nova investitura in recognitionem domini directi*

recti præstetur aliquid, quod appellatur Relevium (vel etiam Laudemium) *Lehen-raich*. In Bavaria tamen relevium non debetur, si persona Domini mutetur alio modo, quam per mortem, propter clarum textum *Jur. Bav. art. 8. cit.* an verò duplex ab hæredibus peti possit, vide *tit. XVIII. n. 37. de Emphyt.* 5. non alienare ullo modo dominium utile, & rem feudalem, absque consensu Domini (saltem subsequente, vel reservato sub conditione, auf der Herrschaft Guttheissen / modò traditio non fiat ante purificatam conditionem, & consensu actualem) imò nec ad tempus longum locare, nisi feudum sit Bursaticum in Bavaria, ubi sufficit consensus requiri, licet non detur. *Landts Recht tit. II. art. 4.* vel nisi feudum sit Hæreditarium, vel nisi alienetur in illum, qui tanquam proximus agnatus alias immediate succederet vasallo mortuo, ut notant DD. qui etiam advertunt, in feudo antiquo præter consensus domini etiam requiri consensus agnatorum, quo deficiente teneret quidem alienatio, quamdiu vivit alienans cum consensu solius domini, eo tamen mortuo rediret feudum ad proximum agnatum sine refusione ullius pretii, modò is feudum intra annum revocet. 2. F. 5. 6. 7. 13. 26. 28. 40. 48. 51. 54. 55. Et ibi DD.

25 Dico 11. Feudum acquiri potest triplici modo. 1. & principaliter ex pacto cum investitura: quod pactum nihil est aliud, quam contractus feudalis, quo dominus se obligat ad dandū alicui dominium utile alicujus rei proprietate retēta, iste verò ad fidelitatem & servitia &c. Quia verò dominium actu non transfertur sine traditione, etiam hæc subsequi vel comitari debet contractum feudalem, vocaturque *Investitura*, *Belehnung* / *Lehens-Empfängnis* / sic dicta probabiliter à Germanico verbo *West* / ita ut *investire* sit idem ac firmare, confirmare, *bevestigen*. Alia est *propria* seu *realis*, quando vasallus realiter introducit in feudi possessionem: alia *impropria* vel *abusiva*, quando vasallo in Curia, vel solenniter, aliquod signum traditur pro re cum verbis investituram significantibus absque corporali introductione, v. g. sceptrum, quo modo Ecclesiasticis hodie confertur investitura, vel vexillum, aut gladius, quo Sæcularibus in feudo Regali. Sufficit etiam impropria ad transferendum dominium utile, partim propter textum satis clarum *tit. 33. pr. F. 2.* partim quia in *tit. 8. F. 2.* tribuitur absolute vasallo ritè investito rei vindictio sine distinctione inter investituram propriam & impropriam, partim quia in allodialibus transfertur dominium rei per investituram etiam impropriam, imò & possessio. *l. 74. ff. de contrab. empt.* Qualiscunque autem adhibeatur investitura, præter solennitatem verborum, v. g. *ego te investio* &c. opus est vel præsentia Patrii Curie saltem duorum, vel, si *Pares Curie* (seu plures ab eodem domino feudum habentes) non existent, aut vocari non possint, aut feudum sit vetus, aut Ecclesiasticum, præsentia duorum testium; qui sint homines liberi & masculi; vel horum loco Instrumento, quod

appellatur *Breve testatum*, quod vel *Pares Curie*, vel, in eorum defectu, extranei substant. 2. F. 2. pr. De consuetudine tamen sufficit appressio Sigilli Domini cum expressione, quod interfuerint *Pares Curie*, vel testes extranei. Porro investitura requiritur non solum in prima feudi concessione, sed etiam renovationi illius petenda est, quoties mutatur persona Domini vel Vasalli. 2. Acquiri potest Præscriptione longissimi temporis, nimirum 30 annorum, si Sæculare, & 40. si Ecclesiasticum sit feudum. 2. F. 26. c. 4. de præscript. 3. Successione ab intestato, de qua jam satis.

Dico 12. Feudum amittitur ex triplici ratione. 1. ex parte rei feudalis, quæ si pereat totaliter, v. g. ager per terræ motum vel immutationem domus per incendium, totaliter perit feudum, si intereat pars, feudū quoque ex parte cessat, tamen domus pereat, retinetur feudum in antiqua feudi utpote species domini penetrat ad ipsum solum & aream: contra usufructus, cum sit jus personale, in domo constitutus perit cum ea conflagrante. 2. ex parte domini directi, si nimirum decedat sine hærede: si delinquit in vasallum tali delicto, propter quod vasallus dominum delinquens privatur feudo: si alienet proprietatem sine consensu vasalli, excepto casu, quo alienat universitatem, v. g. Comitatum, cui annexa est res feudalis dicitur vasalli. 2. F. 6. 26. V. domino. 27. 34. 47. Ratio, quia dominus & vasallus habent mutuam alie correlationem, adeoque non ad imparia transferri debent. Unde generaliter dicunt Feudum, quod ex omni causa, ex qua vasallus privatur dominio utili, privetur dominus proprietate; eaque cum dominio utili consolidata transfertur ad vasallum in casibus, in quibus dominium utile consolidatur cum dominio directo. August. Michel in *Theol. Canon. Morali de Præscript. Just. tr. 2. pu. 5. n. 77.* 3. ex parte vasalli, quod rursus duplici modo contingere potest, vel ex culpa seu delicto, tam commissionis quam omissionis, quod delictum in materia feudali vocatur *Feloniam*; vel sine culpa seu delicto, & tunc dicitur *Apertura feudi*, si nempe deficiat hæres, vel agnatus, qui succedere possit & deberet, vel si vasallus refuset feudum, vel sit inhabilis ad servitia. Si ergo vasallus propter delictum seu feloniam amittit feudum, dicitur *committi*, vel *ieri caducum*, das *Lehen wird verwirkt* / *verwöhrt* &c. si verò sine delicto, propriè *aperiri domino* dicitur, *salbst dem Lehen-Herren haimb*. Sed de hoc fonte ratio nunc plura. itaque

Propter feloniam seu delictum Commisio mittitur feudum 1. si vasallus directæ & immediate offendant dominum, graviter lædendo vel per se vel per alios in vita & corpore, fama, bonis fortunæ: ut si violentas in eum manus injiciat, gladium stringat, vel alio actu externo in eum involvet, licet vulnere aut morte non secuta (cum per ejusmodi actum, licet poenitentia ductus statim desistat, domino jam intulerit atrocem injuriam, & delictum in ratione perfidiæ ac injuriæ ingratitudinis jam consummaverit) si necem venenolam, vel quo-

vis modo machinetur, aut insidias struat, si feodum vel amicitiam ineat cum hostibus domini: si scilicet abneget dominum, si absque iussu Magistratus criminaliter accuset, aut actione famosa pulset in iudicio, vel malè condemnet, vel testimonium contra ejus famam sponte edicat, vel Advocatum agat, aut arcana illius dolò malò revelet, si alia ipsum atroci contumelia vel injuria afficiat: si domum illius, castrum, civitatem, licet ibi dominus non habitet actu, vel bona, etiam non feudalia, aggrediatur vi, exurat, deprædetur, aut ad similia præstet auxilium. 2. F. 6. 7. 24. 33. 51. 57. 58. 2. Si indirectè & mediâtè offendat dominum, lædendo personas ipsi proximè conjunctas, aut ad ipsum specialiter pertinentes: ut si carnaliter commisceatur cum uxore domini, vel veretur impudicis tactibus, vel concubium atterat: si fornicetur cum filia illius, neque ex filio, cum sorore innupta, aut nuru. 1. F. 21. 2. F. 24. 5. 2. Quod etiam referas, si vassallus feodum domini sui crudeliter tractet, nimirum emungat, vel gravet. Reiffenstuel ad h. l. n. 153. 3. si committat vassallus parricidium, seu occidat proprium patrem, nepotem ex intentione, ut citius obtineat feudum: si reum se faciat læsæ Majestatis, vel alterius delicti, quo graviter infamatur, ut honestè in Curia domini stare non possit. arg. 1. F. 5. 17. 2. F. 24. 5. 2. 4. si delinquat in ipsa re feudali: ut si tam notabiliter reddat deterius dolò vel culpâ latâ cum nocumento in futurum perdituro, excindat fructiferas arbores in magna quantitate &c. arg. tit. 6. F. 2. si scilicet sine consensu domini feudum (non merè hæreditarium) alienet traditione secuta, licet statim revocaverit iterum, poenitentiâ ductus. 1. F. 38. 42. 44. 52. 55. probabiliter tamè ad caducitatem non sufficit traditio ficta per clausulam constituti, h. e. si vassallus vendens sine vera ac reali possessionis traditione constituat seu dicat, se deinceps possidere emptoris nomine. Si alienet totum, amittit totum, si partem, tantum partem, non obstante, quod 1. F. 13. permittat vassallo medietatem feudi alienare absque consensu domini: quia illud jus antiquius per tit. 38. 44. cit. fuit correctum. Alienationis autem nomine intelligitur omnis contractus tam lucrativus quam onerosus, per quem transfertur feudum in alium, uti est venditio, permutatio, datio in solutum, datio in dotem, legatum, donatio, item oppignoratio vera, qua feudum oppignoratim simul traditur: si enim solum hypothecetur, seu obligetur quidem feudum alteri, sed non tradatur, verus est, caducitatem non incurri; licet hypothecatio sit nulla, si fiat absque consensu domini: si verò accessit consensus domini expressus, valet hypothecatio, & ipse dominus, casu quod ad ipsum fuerit reversum feudum, creditoribus hypothecam in illo constitutam habentibus satisfacere tenetur, uti & agnati, si ipsi consenserunt in hypothecationem, & postea ad ipsos devolvitur feudum. Oppones: poena caducitatis evitatur ab emphyteuta, si per celerem satisfactionem sibi consulit poeni-

tentiâ ductus. c. 4. de locato &c. ergo etiam evitatur à feudatario, qui rem feudalem alienavit quidem per actualem traditionem, sed in continenti iterum recuperavit. Ita quidem existimat Zas. & Afflict. sed contra communem, & clarum textum in tit. 44. cit. imò contra rationem; quia per alienationem semel factam domino statim est jus quæsitum ad caducitatis poenam. In c. 4. cit. non est sermo de emphyteuta rem alienante, sed canonem non solvente suo tempore, & pro hoc casu expressè permittit Jus purgationem moræ per celerem satisfactionem; in nostro autem casu expressè negat, celeri recuperatione tolli poenam.

Propter Feloniam seu delictum Omissionis amittitur feudum 1. si vassallus negligenter omittat intra annum & diem (miles intra annum & mensem) à facta mutatione in persona domini vel vassalli petere renovationem investituræ, ac fidelitatem jurare, jussus. 2. si debite requisitus servitia convenia præstare negligat. 3. si vitâ, vel bona domini, in periculo posita, eripere, conjurationem in dominum avertere, in carcere injustè detentum liberare, inopem pro quantitate feudi alere non studeat, cum possit. 4. si dominum in acie vel prælio adhuc vivum, non lethaliter vulneratum, deserat; nisi nempe moraliter certus foret sibi moriendum, nisi fugeret. 5. si domino facere justitiâ, aut filium v. g. qui dominum offendit, ad satisfactionem præstandâ adducere renuat. Habentur hæc 1. F. 22. 2. F. 24. 52. 55. Dixi, si negligenter omittat petere renovationem investituræ; nam ipsum excusat ignorantia mortis domini vel vassalli, ignorantia qualitatis feudalis, absentia domini extra territorium, grassatio pestis in loco domini, infirmitas vassalli, & aliæ justæ causæ. Sicut autem ignoranti mutationem domini vel vassalli non currit tempus, quamdiu durat ignorantia; ita nec currit tempus nondum possidenti, & annus cum die incipit à die, quo inchoatur possessio feudi. Rursus Pupillum & Minorem excusat ætas, ita ut impubes, licet tutorem habeat, non petens renovationem investituræ debito tempore, non amittat feudum, pubes verò seu minorennis amittat quidem, sed restitutione in integrum gaudeat. arg. tit. 26. 2. 55. F. 2. Dices: in delictis non procedit restitutio in integrum: sed non petere renovationem investituræ scienter censetur esse delictum ingratitude tit. 24. cit. 38. Dist. Ma. in delictis dolosæ commissionis. C. Ma. culpabilis omissionis tantum. N. Ma.

Sine delicto tandem vassallus amittit feudum 1. inhabilitate ad præstanda servitia superveniente, ut si fiat cæcus, vel alio defectu perpetuo obruatur: si evadat Religiosus juxta dicta n. 19. 20. 2. refutatione, h. e. cessione aut renuntiatione, quæ fieri potest domino, & agnatis: si feudum resignetur domino absolute, non opus est petere vel impetrare consensum domini. per tit. 38. F. 2. & sic habet communior DD. si verò resignetur domino non absolute, sed in favorem alterius, requiritur consensus domini, solius quidem, si feudum est Novum; at simul agnatorum, si est Antiquum & ceditur extraneo; cum esset alienatio cedens in præju-

præjudicium & domini & agnatorum. Si verò cedatur agnato proximo, alias immediatè successuro, nec aliorum agnatorum, nec domini consensu opus est, si feudum sit Novum si Antiquum. *arg. tit. 13. F. 1. §. fin. & tit. 38. cit.* Præterea si cum consensu domini, non tamen agnatorum, quibus jus jam est quæsitum, facta est refutatio feudi Antiqui in favorem extranei, valet quidem refutatio, quamdiu vivit vassallus refutans, at postea succedit rursus agnatus, qui proximior est, & feudum revocat. Aliiter discurrendum est de feudo merè hæreditario, in quo succedere possunt alii, qui agnati non sunt, modò eos vassallus velit habere hæredes, & ideo agnatorum consensu non indiget. 3. amittitur feudum morte vassalli, nullum habentis hæredem, qui de Jure succedere posset. *l. 18. aut si feudum sit tale, quod ad hæredes non transit, uti feuda Cavenæ, Cameræ, Soldatæ.*

30 Quæres, an feudum à vassallo amissum revertatur ad dominum, vel devolvatur ad agnatos? *q. 1.* si amissum sit absque delicto, colligitur ex primùm dictis: si nempe deficit omnis hæres vel agnatus, revertitur utique ad dominum, & cum dominio directo rursus consolidatur: si per supervenientem inhabilitatem aut Professionem Religiosam, devolvitur ad eos, qui mortuo succederent: si denique per refutationem, feudum novum domino resignatum ad dominum, feudum novum vel antiquum proximo agnato cessum ad hunc, & feudum antiquum tertio resignatum postliminio saltem redit ad agnatos post mortem resignantis. *q. 2.* Si propter delictum amittitur, & feudum est novum, revertitur stabiliter ad dominum, ut inferitur argumentò à contrario ex *tit. 24. §. ult. F. 2. concordante tit. 42. & 44. q. 3.* Si verò amittitur propter delictum, & feudum sit antiquum, ordinariè revertitur ad dominum quidem, at probabilius non stabiliter, sed solum quamdiu vivit delinquens in personam domini, non petens investituram debito tempore, vel alienans feudum sine consensu Domini &c. & fortè etiam, quamdiu vivit filius taliter delinquentis, aut descendentes in linea recta: delinquente autem, vel etiam ejus descendentes, extinctò devolvi iterum ad agnatos existimo cum Hartm. Pistor, & Rittershusio apud & cum Haun. *to. 3. fr. 9. n. 911.* Quod revertatur ad dominum, probant clari textus *l. 1. §. 2. F. 24. 38. 44. 55.* ut nimirum hoc pacto aliquantulum satisfiat domino, in quem vassallus deliquit. Quod autem devolvi debeat rursus ad agnatos mortuo delinquente (ejusque filio fortè & descendentes) colligitur partim ex *2. f. 31. ibi: vassalli feudum delinquentis licet ad agnatos quandoque pertineat, filius tamen ad id nullatenus aspirabit.* concordat *2. F. 37.* partim ex ratione, quia agnati in feudo antiquo jam habent jus quæsitum, quod ipsis sine eorum culpa juxta communes Juris regulas sine facto proprio interverti vel auferri non debet à delinquente. per *tit. 26. §. 5. & tit. 31. F. 2.* His itaque integrum est mortuo delinquente & descendentes revocare feu-

dum ad se; quia, licet *l. 1. F. 5. & 2. F. 24. 38. 44. 55.* dicatur feudum reverti ad dominum immediatè, non tamen dicitur reverti perpetuò ac stabiliter, ut mortuo delinquente non liceat agnatis revocare feudum ad se.

Dixi autem *1. ordinariè*, si nimirum vassallus committat delictum adversus ipsum dominum; si nempe contemnat illum non petendo investituram debito tempore, vel rem alienando sine requisitione domini, negando servitia debita, dominum deserendo in bello, vel in periculo constitutum non eripiendo, vel ipsam personam domini, vel valde conjunctam graviter offendendo &c. ut paulò antè explicavimus. Aliud foret, si non delinqueret adversus ipsum dominum, nec directè nec indirectè, v. g. occidendo proprium patrem &c. vel aliud delictum, cui annexa est gravis infamia, vel confiscatio bonorum; tunc enim feudum non ad dominum, sed ad proximos agnatos devolveretur, juxta *tit. 24. 31. cit. Fachin. l. 7. C. trov. c. 23.* excepto casu, quo ob crimen laie Majestatis ex primo capite Legis Juliae, seu causa perduellionis ac infidiarum in vitam Principis totius familiae, amitteretur feudum: tunc enim revertetur exclusis agnatis ad dominum. *Gail. l. 2. de Pace Publ. c. 13. n. 16. xi. 2.* fortè etiam, quamdiu vivit filius delinquentis, aut descendentes; licet enim communis videntur servatum à DD. quos ego lustravi, & vera esse puto, si filius vel descendentes sint hæres delinquentis in aliis bonis; quia filius hæres repræsentat patrem, & censetur in jure eadem persona, ita ut factum defuncti præstare teneatur, nec illud impugnare aut revocare possit. *arg. l. 1. C. de R. V. Nec in Jure feudali tribuitur unquàm jus revocandi filiis: sed agnatis agnatorum autem nomine in Jure feudali non veniunt filii & descendentes, sed ab iis distinguitur. l. 1. F. 3. & 2. F. 11. 31. 37. 45.* Nihilominus tamen (saltem casu, quo filius non est hæres patris, propter delictum feudò privati) feudum Gentilitium eo mortuo filium revocare ad se posse existimo cum Vulteo de Feudis *l. 1. c. 11. n. 86. Fachin. c. 18. Carolo à Kirchberg de feud. ex pacto & provid. c. 5. à n. 67. & ut statuit Magnif. D. Christoph. de Chlingenberg de feudis c. 11. q. 13. ob. 1. cum communi. Ratio; quia non apparet, cur filii, & descendentes (si hæres non sint) debeant esse deterioris conditionis, quam agnati collaterales, imò in Jure feudali *2. F. 11.* & alibi præferantur agnatis; cum in feudo antiquo jus quæsitum æquè habeant, ac agnati, & quidem non à patre delinquente, sed à primo acquirente: cur ergo sine sua culpa jure aliunde quæsitum priventur per patris delictum? cum delicta suos tantum auctores teneant, nec ulterius progrediantur. *l. 22. C. de penis.* Nec video, quid ad rem faciat, si succedat ex parte masculina, quia non patri succedunt, quasi ab ipso acquirerent jus, sed Majoribus. Accedit, quòd in *tit. 24. F. 2. §. denique* dicatur feudum ad proximos pertinere, nec usurpetur vox agnatorum: proximi autem utique sunt filii. Nec obstant *tit. 24. V. si Vassallus, & tit. 31. F. 2. ubi**

excluduntur aperte filii & descendentes, admittuntur tamen agna: i. quia intelligi possunt de casu, quo filius (vel descendentes) est hæres defuncti delinquentis.

Dico i. Feudum in casu tam aperturæ quam felonie non amittitur ipso Jure, & ante omnem sententiam, sed per sententiam vel condemnatoriam, si causa caducitatis sit dubia, vel declaratoria, si sit notoria: nec sine voluntate domini declarantis animum suum, quod feudum habeat pro aperto vel pro commissio. Quod in dubio requiratur sententia condemnatoria, hauritur ex l. f. 21. § 22. v. *fancimus*. Quod vero opus sit sententia declaratoria in caluoniæ caducitatis, ex 2. f. 21. 22. item ex c. 53. de test. Excomm. & confirmatur ex generali doctrina, quod regulariter nulla poena, privans iure jam quæsitum, incurrat absque omni sententia, saltem declaratoria criminis, etsi alias ipso Jure incurfa dicatur. Quod autem necessitas sit declaratio voluntatis facta a domino, constat inde, quod caducitas si statuta in favorem domini, q. i. p. opterea renuntiare juri feudum ad se revocandi potest vel expresse, vel tacite: tacite censeatur renuntiare, si post aperturam vel feloniam sciens exigat vel admittat servitium à vasallo, per ea, quæ tradidi de Emphyteusi amissa tit. xlii. n. 53. Ex quibus etiam liquet, ad quem pertineant fructus feudi commissi: nemini opus fuit sententia condemnatoria, primum à lata sententia ad dominum pertinent: si verò solum sententia declaratoria, post hanc restituendi sunt fructus, percepti etiam ante illam à die commissæ felonie, vel aperturæ, sive domino, sive agnatis, ad quem nempe vel ad quos immediate devolutum est feudum.

Quæres, an casu, quo dominus non revocavit feudum sibi apertum, vel commissum, in vivis adhuc existens, hæres illius jus revocandi habeat? Vel an querela contra vasallum delinquentem adhuc vivum non mota à domino possit moveri contra ejus hæres? 1. ad 1. negativè, si dominus adhuc vivens servitium feloniam vel aperturam, nec tamen voluit revocare, quia censetur renuntiassse juri suo: si autem voluisset, & jam fecisset præparatoria, morte autem præveniret: xequi non potuit, hæres poterunt revocare. 2. ad 2. pariter negativè, quia actio, qua vindicatur injuria, est personalis ex natura sua, & similis actioni ingrati, nec transiens contra hæres delinquentis, imò nec ad hæres læsi. arg. l. 7. § 2. in C. de revocand. donat.

33. Quis sit iudex in causis feudalibus, aperuimus in l. ii. tit. 2. n. 52. Testes autem, quibus vasallus convincendus est felonie commissæ, quamvis olim debuerint esse 5. mares summæ & integræ fidei. 2. f. 57. hodie tamen sufficiunt duo. Laudatus D. de Chlingenperg. c. 14. q. 3.

TITULUS XXI.

De Pignori & aliis Cautionibus.

SUMMARIUM.

1. Pignus tripliciter accipitur.
2. Quomodo differat ab hypotheca.

Lij. III. R. P. Picbler.

3. Pignus & hypotheca dividitur in expressam & tacitam, generalem & specialem. Sc. Illustratur exemplis.

4. Quid & quotuplex sit cautio.

5. Quam oppignorare vel hypothecare possint.

6. An & quomodo Prælati Ecclesiastici.

7. Quæ res oppignorari & hypothecari valeant.

8. Quomodo constituantur pignora.

9. 10. An cum pacto Legis Commissoriae, vel Antichreseos constitui possint.

11. Quæ jura ex Pignore consequatur creditor.

12. An etiam jus distrabendi pignus.

13. Quas vicissim contrahat obligationes.

14. 15. Quæ jura & obligationes inde enascantur debitori.

16. Actio ex Pignore resultans est tum Pignoratitia tum Hypothecaria, hæc est Serviana vel quasi Serviana.

17. 19. Pignoratitia directæ competit debitori, contraria creditori cum Hypothecaria & remediis possessoris.

18. Pignoratitia directæ præscribitur 30. annis.

20. quando alias esset actio pignoratitia, seu pignus dissolvatur.

21. præsertim per viam præscriptionis.

Hucusque de Contractibus: nunc de iis, quæ à contrahentibus in securitatem suam adhiberi solent, scilicet in hoc Titulo de Pignoribus & aliis Cautionibus, in sequenti de Fideiussoribus (quamvis simul sint contractus) & tum demum de Solutionibus, quibus satisfieri oportet contrahentibus & creditoribus.

Sciendum 1. Pignus, sicut de Feudo & Emphyteusi dictum, accipi tripliciter. 1. *objective*, pro ipsa re pignori data, quæ per oppignorationem subijcitur creditori, & cum hac subjectione transit ad quemcumque possessorum. l. 16. § 3. seqq. l. 17. ff. h. t. Et in hoc sensu pignus dicitur vendi, distrahi, relui, vindicari, &c. 2. *effective*, pro jure reali, ex contractu Pignoris resultante creditori in re oppignorata adeoque est species juris in re, cujusmodi species sunt quatuor: dominium, servitus, pignus, & possessio effective sumpta pro jure possidendi orto ex rei detentione. 3. *formaliter*, scilicet pro conventionem & contractu ipso, quo res alteri, nempe creditori, traditur vel subijcitur in securitatem debiti, ita ut, si debitor aliunde non satisfaceret, ex tali re in pignus data vel pignori subiecta eidem satisfaceret. Unde apparet, quod Pignus sit contractus Realis, sicut Mutuum, Commodatum, & Depositum.

Sc. 2. Hypothecam à multis & læpe confundi cum Pignore, licet, si præse accipiantur, inter se differant; nam Pignus strictè dictum actuali traditione rei oppignoratæ perficitur. Hypotheca verò nuda conventionem, qua res tantum obligatur, vixit describenda creditori sine actuali traditione, & possessionis translatione. § 7. Inst. de Act. l. 9. § 2. ff. de Pignorat. act. Nihilominus tamen creditor per hypothecam vi Juris Prætorii consequitur jus in re, nempe hypothecata. Hinc aliud discrimen assignatur, quod Pignus à Jure Civili, Hypotheca à Jure Prætorio originem habeat. Assignant aliqui

Zzz